

Exemption of Stamp duty and Registration Fee on the deed of change to be executed by the Mysore Power Corporation, in favour of L.I.C. to secure a loan of Rs. 3.63 crores under section 9(2) of the Karnataka Stamp Act, 1957.

ii) Notification No. RD 115 LGP 73 (I) dated 19th January, 1979,

The Karnataka Land Grant (First Amendment) Rules, 1978-

iii) Notification No. RD 115 LGP 73 (II) dated 20th January 1979.

The Karnataka Land Revenue (Second Amendment) Rules, 1978.

under section 193 of the Karnataka Land Revenue Act, 1968.

iv) Notification No. RB/REV-SR-144 dated 24th February, 1979.

Suspension of land revenue in respect of Basal village of Bilgi Taluk, Bijapur District for the year 1978-79 etc.,

under sub-section (2) of section 194 of the Karnataka Land Revenue Act 1964.

MR. SPEAKER.—All Papers are laid on the Table,

Petition Signed by People of Hirekerur Taluk - Presentation

SRI G. B. SHANKAR RAO.—Sir, I beg to present the following petitions:

i) Petition signed by Sri T. G. Jeevannanavar of Hirekerur relating to the violation of the provisions of Land Reforms Act by Sri B. G. Banakar.

ii) Petition signed by members of Service Co-operative Society, Kudupat, Hirekerur Taluk relating to the dealing of K.C.C. Bank, Dharwar with the non-recognised Committee of the said Society.

iii) Petition signed by members of the TAPCMS of Hirekerur and the general public relating to misappropriation of funds of the said Society by the management.

MR. SPEAKER.—Petitions presented.

Budget Estimates for 1979-80—General Discussion (Debate Continued)

†SRI K. BHASKAR NAIDU (Bellary).—Mr. Speaker, Sir, I welcome the budget presented by the Finance Minister for the year 1979-80. I won't say it is a great budget but it is a tolerable budget which has

sought to help the Poor man. I have to refer to the proverb 'All that glitters is not gold'. We have been told that this House is something very very great; after the Finance Minister Sri S. M. Yahya made the budget speech and Opposition Leader got up speak there was not even 30 per cent members present. It is a very very unhappy thing. I do not know whether it comes under your control to do something in this regard. We are sent here by the poor people. When the Leader of the Opposition was speaking, most of the members were not here,—not only from this side but also from the other side. I would like you to do something if it is within your powers to see that the members are present at least when the Opposition Leader speaks to listen to what he says.

SRI S. R. BOMMAL.—Thank you very much.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—We have been sent here by the rate payers to do some work, not only to check the Government, but also the Opposition if they are wrong. This budget is the budget for one year for the poor man and the rich man. This House should have a minimum of 75-80 per cent attendance whenever the Leader of the Opposition speaks and whenever the budget is presented.

Coming to the budget, Sir, I will take up the issue of the budget later on. I had the great pleasure of listening to my friend Mr. Patel who spoke for 56 minutes. He got a grace of six minutes from you. I have great admiration for him because he is one of our stalwarts. But, while making a speech he made some remarks, which I think, it was better he had avoided. Sir, when I was a school boy, my teacher taught me, right in my young age—'Great men discuss ideas, average men discuss deeds; small men discuss personalities.' In a budget discussion, I would very much want that the Opposition should tell the Government 'You have been doing a wrong thing' but not simply talk something and get away. I want to refer to the subject of unemployment to which Mr. Patel referred. Mr. Morarji Desai has said: 'There will not be any unemployment after ten years'. I really congratulate him. I would like to live till that day and I would like to see. Mr. Patel said that he would talk about this if he comes to this side. With the polarisation that is going on in this country, I don't think it is possible for him to come this side.

[MR. CHAIRMAN (Sri H. T. Kri-hnappa) in the chair].

Mr. Patel was very very sarcastic about Mr. Devaraj Urs. He said he is a cat taking the rats to Kashi etc. I agree with that. There is a chance of at least catching one or two rats. What is happening in your side? You look similar to rats. You look like bandicoots. They are coming and running-back to the rats leaving these bandicoots.

What I would like to say is, whether it is rat or bandicoot, it is the public who is there to judge. Mr. Devaraj Urs was criticised through and through. Mr. Patel has said that the corruption in this Karnataka State is so much that in the house built by Sri Devaraj Urs, the Verandha, the Drawing Room, the Kitchen, the Dining Hall, the Bath Room and Lavatory—all are stinking and look like lavatories. I do agree with him because he has been carrying a urine pot last year and this year there were two baskets of shit i.e., night soil on his shoulders placed by his Government—one on the left and another the right side. Mr. Patel is already carrying them and walking. When he gets into the pooja mandir or lavatory, he is carrying the baskets of shit with him and therefore he smells only shit. He has said only about Mr. Devaraj Urs. Well what the Centre has done? The greatest blunder that his Government has committed at the Centre is this: They have declared a holiday without verifying the news relating to a great personality. By declaring a holiday, we were pooh poohed by the foreign press. It is a matter of disgrace on the part of the Government.

SRI S. R. BOMMAL.—The hon. Member Mr. Naidu is a very good Parliamentarian. He has stated that the Central Government has committed a mistake. As a Member of Parliament, he has got every right to criticise and let him do it when he goes to the Parliament but here, while discussing the State budget, let him not say those things...

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I am saying about what has actually happened. I am not discussing nor trying to criticise...

SRI B. B. SAYANAK.—We have also committed the same blunder.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Because elders have committed.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಸ್ತು ಇರೋದೇ ಅಲ್ಲಿ, ಅದರದ್ದೇ ಮಾತನಾಡಲಿ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I am only trying to talk on the national issues. I am talking what the foreigners thinks of our country. The whole country is bracketted. He is carrying the shit baskets and he is smelling it. In England there is a virginity test to Indian women. It is a monumental disgrace. What is the protest from our Janatha Party Government who is at the Centre?—a mild protest: I don't know what is that mild protest. The Speaker may please tell me what is meant by mild protest, strong protest and strongest protest. As far as England was concerned, there was a mild protest when the chastity of an Indian lady is questioned.

SRI S.R. BOMMAI.—Again I object for his views. We are discussing here on the Karnataka Budget. The Foreign Minister Sri Vajapayee has answered that question. Whatever action should be taken has already been taken.

SRI K. BHASKER NAIDU.—The Janatha Party Government is not able to safeguard the interests of an Indian woman. It is a disgrace on the part of the Government that is ruling us. Mr. Devaraj Urs has not done such mistakes or blunders. He has not degraded our country's image in the eyes of the foreigners.

SRI S.R. BOMMAI.—I strongly object to it. He is discussing about a person who is a Foreign Minister of our country and who is not a member of this House. He is making remarks on him who is not here. I am raising this on a point of order. Can the action of the Foreign Minister who is not a member of this House be discussed here.

SRI K. BHASKER NAIDU.—I am not discussing about any individual. I am telling the House how badly the Indian woman.

SRI S.R. BOMMAI.—As a Member of Parliament, you have got that right. When you become the Member of Parliament, you can exercise that right.

ಜೇಠ್‌ನಾರವರು:—ಇಬ್ಬರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬೇಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸಹಜ ಆದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಷ್ಟುಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಾಸ್ಕರ್ ನಾಯ್ಡು:—ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರು. Do I not have the right to defend my Chief Minister and my party leader. I defend from here and I got nothing but what about the friends who are shouting as much as I was shouting. Where is Mr. Ebrahim. What has happened to him.

SRI S.R. BOMMAI:—He has gone for honeymoon.

SRI K. BHASKER NAIDU:— I Don't know whether he has gone for honeymoon or someother place.

SRI S. R. BOMMAI:— I would like to ask my hon. Friend one question. Where is the Chief Minister now? What is he doing in Delhi? Whom he is meeting, do you know?

SRI K. BHASKER NAIDU:— That is why I said the polarisation is going on. Mr. Bommai myself and Mr. Pa el may sit side by side That will happen. But, unfortunately, most of you are coming to this side.

SRI S. R. BOMMAI :— My hon. Friend is good enough to say something. He was talking of rats coming to this side and that side. He was talking of my friend Mr. Arakeri or Mr. Ebrahim. I would like to know where is his Chief Minister at present when the House is going on and whom is he meeting? Whom is he hobnobbing? Let my friend know where he is. Let him enquire into the matter.

SRI K. BHASKER NAIDU :— Those people who called themselves a "Pandavas".

SRI B. B. SAYANAK :— Who said it?

SRI K. BHASKER NAIDU :— These Janatha Party people have said it. These "Pandavas" were not able to protect an Indian lady.

M. CHAIRMAN :— Nobody has said that they are "Pandavas". Why do you raise it?

SRI J. H. PATEL :— Because they are "Kauravas", we are the "Pandavas".

SRI K. BHASKER NAIDU :— The "Pandavas" have sold our prestige at London. So far these Pandavas are sitting and putting down their heads, and they are looking for the "Krishna" and that "Krishna" is my Chief Minister who will come to your rescue Mr. Patel, let us not criticise the personalities. You said that your Janatha Party Government is doing this and that. But, internationally you are a thorough failure. You have brought a monumental disgrace to this country. You don't know how to rule.....

SRI S. R. BOMMAI :— So far as international policies are concerned, I would go a step further and say that we have maintained much better relations with all the countries. After the Janatha Rule, the image of the country has gone high. Therefore, why should he discuss the image of the Janatha Party etc., here?

SRI K. BHASKER NAIDU :— Because Mr. Patel smells only Karnataka. The shit baskets were given by the Centre and he is carrying it.

SRI S. R. BOMMAI :— We should not discuss the foreign policy here.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ :— ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ತಪ್ಪು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಇಷ್ಟೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ದೇಶ ಇಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಮನೆ ಇರುತ್ತೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕೋಣೆ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ, ಪಾಯಿಖಾನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೋಣೆ, ಈ ರೀತಿ ಕೋಣೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪಾಯಿಖಾನೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದುರ್ಗಂಧ ಇರುತ್ತೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ದುರ್ಗಂಧ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು :— ಮಾನ್ಯ ಮೆಂಬರ್‌ರವರ ಜೊತೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕೆಗೊಂಡು ಬಂದ ತಂದೆಕೊಟ್ಟರಾ.

Sir, we have no grouping. Let them try to emphasis what our Government has done and is doing to the poorer section of the society. Let them know in our budget a large sum is provided for the betterment of the poor. Let us all try to implement the schemes and work sincerely for the welfare of the poor. Let not the Opposition party here try to indulge in blocking the budget estimates. I know they will not succeed in that respect. The stalwarts in the Opposition should cooperate with Ministers and the Government to function effectively. Then alone we feel that they have done their job. We must all co-operate with the Government to discharge its function efficiently and more effectively. I would say that we are doing our best and Mr. Bommai is also very reasonable in this aspect.

Then Sir, I was saying about Mr. Abraham Lincoln, who is considered as one of the great leaders in America. Even to-day the Chairs used by him are kept in the Museum. What for this has been done ? It was done because he has done many good things to the people of America. Likewise in our Karnataka our hon. Chief Minister has done many good things. He eradicated the bonded labour; he eradicated the poverty to certain extent; he prevented the carrying of night soil on the head. Whereas this practice is still prevailing in most of our Northern States. We the Kannadigas should feel proud about it. Is it not a radical change ? Is it not a change for the better ?

SRI B. B. SAYANAK.— In Belgaum, carrying the night soil on the head is still in practice.

SRI K. BHASKAR NAIDU.— If it is there it is disgraceful to hear that news; If it is continued the hon. Members of that are should have brought that matter before the Government. Have they reported to the Government at any time with regard to this matter ?

SRI B. B. SAYANAK.— I have raised it several times.....

SRI K. BHASKAR NAIDU.— I have not heard it.

Then Sir, I am very proud to say that our Hon. Chief Minister is the first man to accept the wishes of the people of Karnataka to change the name of our State as 'Karnataka'. That is why he is elected as the Chief Minister of our State for the second time. He is a real democrat. He won the affection and love of the poorer class of our society.

Regarding transport system. I think when Sri Gundu Rao, was the Transport Minister the Government took a decision to nationalise

the bus routes in our State. But what happens? In most of the cities the KSRTC is not in a position to cater to needs of the travelling public. Therefore, in our party meeting it was decided to give some of the routes to private operators. The decision at the party meeting was accepted by our Hon. Chief Minister. He has accepted for this change. He has accepted it in the interest and welfare of the public at large. Naturally the people will have faith in him. He is loved by the poorer people of this country. I should say he is a man with some modern ideas. Nobody can oppose his ideas which are mainly concerning for the welfare of the people of this State.

Sir, the other day my friend Mr. Ramadev and others were talking about the transport system in Bangalore City. They have asked our Transport Minister to replace old buses. It is not enough if the old buses are replaced only in Bangalore City. My friend Mr. Ramdev should know the problems faced by the people in other parts of the State. Similar trouble is existing in almost all the places in our State. If a bus starts from a district headquarters it will take nearly 48 hours to reach the destination. In some cases buses will be stopped in the middle of the journey due to non-availability of tyres. The passengers are asked to get down from the bus and they have to look after for other alternate arrangements. There have been complaints about the functioning of this K.S.R.T.C. There were instances where buses have been stopped due to non-availability of water for engines in a nearby village. I have been urging for the last 30 years to provide drinking water to the villagers. If we are not able to provide water to the villagers it is a shame on our part. It is a duty cast upon us to provide them water.

SRI P. RAMADEV.— At least now the hon. Members has agreed that his Government has failed to provide drinking water to the villagers....

SRI K. BHASKAR NAIDU.— Sir, in our villages we do not have drinking water particularly in Gulbarga Division. In Gulbarga it is very difficult to get a bucket of water. Water is sold at a higher price. There is acute scarcity of water in this area.

Therefore, I request the hon. Minister for Transport to take steps to improve the transport system in our state and thus avoid inconvenience to the travelling public. Sir, in America I have seen the transport system. They are managing the public transport so effectively. In America arrival and departure timings of the buses are very sharp: If a bus leaves America at 7.0 clock it will reach New York sharp at 11.00 A.M.

This is how they maintain. It is all private-owned. Even today I think that our private buses are hundred thousand times better than the most luxurious buses that Sri Gundu Rao can give us. You see the bus from Coimbatore to Madras. You can hear music till about ten O' clock and the next morning you are fresh in Madras. When I get into a bus I do not know how my wife must be plying for me. Perhaps she must be praying "Gundu Rao, please look after my husband". This is the state of our buses. Let Ramadev note that Bangalore is not everything for Karnataka. It is also his duty to fight for us. So, let him not take away all the buses to Bangalore City and spare some for us also. If the policy of nationalisation has failed, we must give it up.

4-00 P. M.

SRI B. SHIVANNA.— Is the hon. Member opposed to nationalisation, because I find he is supporting private operators and making out a case for private buses?

SRI K. BHASKAR NAIDU — I am speaking the truth and if the process somebody feels so, I cannot help it. That is my view. When they are speaking for their own streets and for their own towns, I have to speak about the failure of water works in Bellary which is so miserable. I would like to ascertain from my Corporator friends: Are they justified to get Rs. 2-75 crores as subsidy for water works in Bangalore City every year? Why similar assistance should not be given to perennially drought-prone areas like Bellary Raichur Gulbarga and other places? What is the speciality of Bangalore City? Why is it that they should alone get it and not us? Drinking water is a problem for us and Government must give us finance. We are not bothered about what you do anywhere else, but if you cannot give us drinking water, are we fit to remain here?

There is a medical college in Bellary started in 1961. There is also one in Gulbarga. But there is no cobalt therapy in this medical college. It is a treatment for cancer, a dreadful disease. Students pass out every year with M.B.B.S degree minus cobalt therapy training. When Sri Arumugham was speaking the other day about IAS, I thought he was a little pungent. I now feel that to a certain extent I have to agree with him. The other day I visited the medical college along the Hon. Minister Sri Mallappa and we found that since the inception of this college the staff have been kept temporary. The tragedy of this year is Bhutto's hanging and the joke of this year is that even after 18 years the staff of this medical college are not yet permanent. They are all temporary. Their pay sheets have to be sent to the Accountant General and it takes three months to come back and

till then they must wait. In this connection, a poor girl has sent an appeal to the Medical Department. Now they want to know when this girl was appointed. She was selected by the P.S.C. and appointed three years ago but she has not drawn her salary for 1½ years. This is her fate. When this matter of keeping them temporary for a long time was brought to the notice of Sri Mallappa he put on a wry face. In this connection the staff sent a memorandum to the Minister. What was that memorandum? It was only a memorandum to go through the previous one. This is the work of some Secretary to Government, Finance Department or some Under Secretary. I was really put out. Even the Minister's order is taken lightly by the Finance Secretary or the Under Secretary or somebody in the Finance Department. Then I remembers Sri Arumugham and felt that what he said the other day in his speech about IAS and also last year was correct. I thought then that it was purgent but later on realised that what he said was all true.

Now, octroi has been removed. It is good step taken by this Government. But it is not easy to dis-ense with the staff and tell them to go home. We have to absorb them. Octroi is not like excise. In excise whenever they introduce prohibition, all the excise staff can be taken into the Police Department. Now that octroi has been abolished, I appeal to the Finance Minister to see how best he can help the municipalities.

The civilisation of any country depends on the roads. The roads have to improve a lot. Roads are like nerves in our bodies. Suppose the nerves fail to carry blood, the person dies. On page 26 of his speech the Finance Minister has said that a master plan for roads will cost Rs.750 crores. The State Government has provided Rs. 500 crores and this year the provision is 5-6 crores. I want the Finance Minister to approach the World Bank to get all this money at a time if he can because we cannot expect the State Govt. to find Rs. 500 crores for the road. It is an important thing and I hope Govt. would do something in this matter. Road is another important thing.

SRI S. M. YAHYA.—The world Bank will not give hundred per cent assistance to any project. The State will have to bear 60 percent.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Whatever it is, it is upto you. We want roads which you have promised. Please help us to get these roads because the civilisation of a country depends on transport. I appeal to you to see to this.

Next I come to the electricity Department. I have to really compliment the Government, though the rates are going up. At one

time I was listening that the Karnataka State has enough power. Last year I think it was most mis-managed as I could see because this year there was not much power cut. The present crisis is due to machinery going out of order simultaneously in Karnataka, Kerala, Maharashtra and Tamilnadu. This crisis will go. We have been promising the industrialists that we are going to get them here cheap current water, etc. If you want to industrialise Karnataka electricity is most important. It is the nerve centre of industrial activity. I ask the Hon Minister for Electricity to see how best he can help. He has entered into some agreement by passing Tamilnadu. We have to compliment him. We have direct line from Kerala and they have promised to give one million Mwts. of power. We can draw from Kerala 4 million Mwts. and when this comes I think Karnataka will not lag behind for want of power. Still I would like to appeal to the Hon. Minister for Electricity to see that he can reduce the tariff. I would also like to say that the Power Corporation has to be taken care of specially. There are a lot of things that come out every day from the Power Corporation. We request the Minister to see that we do not hear any complaints.

As far as education is concerned, I do not know whether it is our misfortune that we are born in Bellary. There is not a single Government college in Bellary. All colleges there are privately managed. We have to go to Dharwar University and beg them. They say that they want 22 acres of land; we say that we will provide them 40 acres of land. Then they ask us to provide Rs. 6 lakhs; we provide them 10 lakhs. This is the way that things are going on. I think a Government college is a most essential thing in Bellary. It is not correct to have one organisation for all the children in Bellary and everytime going and begging them for seats is not correct.

Coming to tourism, it is an important industry. Hampi is known to the whole world. It is an open museum. But it is still known as Halepatna. We have wonderful things in Karnataka. I do not think our officers are going to places of tourist attracting. Most of the officers surrender their leave and still work. We must inculcate the habit of enjoying life. For 11 months they work and let them take leave and visit places like Halebid, Belur. By tourism we can earn a lot of dollars. I know in London people visit St. James institute where they have collection of dolls played by Queen Victoria. Nearly 20 to 25 thousand people visit the place everyday. Hundreds of buses go there. We have got many places. So tourism is a very important thing. I would ask my friend to develop the department.

Once again I thank the Chair for bearing with me and allowing me time. I think it is for the first time that I have been given such a long time. Perhaps it is your grace. I also thank the opposition members for co-operating with me in listening to me. Thank you.

†SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Chairman, I rise to oppose the budget placed by the Hon'ble Minister for Finance. This is the budget of the 'kulaks' and not poor people. The taxation proposed is only on the poor people. The budget is a deficit one. The hon. member Sri K. Bhaskar Naidu said that the opposition is not giving compliments to the Government when they have done some goodwork. I will assure the hon'ble member that whatever good work the Government is doing, the opposition will always support. In the same way whenever constructive suggestions are made by the members of the opposition the Government must take them into consideration.

Last time we the members of the Maharashtra Ekikarana Samiti were suspended throughout the session, because we raised the subject compulsory examination in Kannada for the 8th standard. At that time my hon'ble friend Sri C. M. Armugham, referring to me said that myself and the members of the M.E.S. must be proud of this Karnataka because they are allowing us to speak in English here whereas English is not spoken in Maharashtra legislature. It is not correct. Last week I had been to Maharashtra Assembly I have discussed with Chairman Sri Ghavai and his partymen one Sri Balakrishna, M.L.A., who belongs to R.P.I. was speaking in English. Another hon'ble member Sri Pinto Shri Ramrao Adile who is a Maratha by cast speaks in English and others speak in English. So, I want to ask my hon'ble friend Sri C. M. Armugham how he got the information that in Maharashtra they are not speaking in English. Not only that. Some members are speaking in Hindi and Hindi speeches are recorded. But in Karnataka Hindi speeches are not recorded. In Kerala Kannada speeches are recorded. In Karnataka only though one Kannada M.L.A. is elected there though we are five in number and asking for a Marathi Reporter, the Hon'ble Chief Minister has stated that we must get directions from the centre. Is this the way to give justice to the M.E.S. M.L.A's in Karnataka Legislature Assembly. The MES members were suspended for the rest of the Session. Is this justice that was shown to Marathi people? Even after the Governor's Address, the MES members were also suspended along with the Opposition members. Is this justice. Is there any State in India where the entire Opposition members were suspended for the rest of the Session? This is the only State in India

which suspended the Opposition members though their cause was right. The Opposition asked for a Judicial probe into the incidents that took place on the arrest of Smt. Indira Gandhi. Our Demand was accepted by the Govt. afterwards.

Sir, one Sri Vatal Nagaraj ex-M.L.A., one threatened me over the telephone, he came to the gallery at the time of Governor's Address and came near the podium shouting slogans. I want to know why no action was taken against him whereas the entire Opposition members were suspended for the rest of the Session.

My hon'ble friend Sri Bhaskar Naidu spoke about corruption. Corruption is the root cause of all the evils. Corruption is rampant in P.W.D., Judiciary and in all other department. Even in a Civil Hospital a Class IV servant asks money from patients. for urinal pots. I request the Government to appoint a Committee to investigate all these things. Let the Committee investigate what is going on in the State, how corruption started and how it has to be put an end to. If an Enquiry Committee is going to be set up for this, the Government would be doing a very good thing for the State.

Sir, I was not present in the Assembly at the time of discussion on the Governor's Address. The Hon'ble Chief Minister has stated at Dharmashtala that he is not going to accept the Mahajan Commission's Report on the border dispute.

SRI B. BHASKAR SHETTY.—The Hon'ble Chief Minister never said like that.

MR. CHAIRMAN.—The hon'ble member will have member of opportunities to speak on the subject. He may please do so when the Hon'ble Chief Minister is here.

SRI B.B. SAYANAK.—When the discussion on this subject in the Assembly, am I not entitled to speak here? It is the duty Chief Minister to be present in the Assembly. Even today there was a question pertaining to the Chief Minister, but he was not present. Is it not his duty to be present? Some friends criticise the Janata Government—I am not a Member of the Janata Party. I have seen the Prime Minister present during Question Hour in Parliament and also during debates for most of the time. There were many walk-outs in this House about the absence of the Chief Minister. He is the Leader of the House and he must be present. He has said at Dharmashtala that he is not going to accept the Mahajan Commission Report.

MR CHAIRMAN.—Whether he has said so or not is a controversial matter. It is better to speak on the subject when the Hon'ble Chief Minister is here.

SRI B. B. SAYANAK.—Let the Hon' ble Finance Minister bring it to his notice.

SRI S. M. YAHYA (Ministetr for Finance).—Sir this is his favourite subject. Whether we like it or not is a different matter. Let him say whatever he wants to say.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, a provocation came from your remarks. On a general discussion on the Budget, the member is entitled to touch upon any subject he chooses to do so. If a Member chooses to speak on a particular subject which concerns the Chief Minister of any other Minister, it is for the Chief Minister or any other Minister to remain present in the House and say whatever he wan'ts to say: It is not proper, if I may so with respect that the Member should take another opportunity of raising this issue and get the clarification from the Chief Minister. This is not in conformity with the ge eral discuss on that is going on the Budget. and therefore the observation made by you, if I may say so with greatest respect, is not in conformity with the dignity of the office the Chief Minister holds and also the same excuse if it may be given of his absence from the House when the disussion is taking place.

MR. CHAIRMAN.—Perhaps the hon. m. mber did not hear from me one thing. I did not object to hi right to touch upon any subject which he wan'ed to discuss during the course of the general discussion on the Budget. What I appealed to him was that it would be more convenient to raise it when the Chief Minister is here against whom he is making certain alleg tions. It does not mean that I objected to his making any speach on any subject.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—The House cannot wait for the presence or absence of any Minister including the Chief Minister.

Sri S.M. YAHYA— It is only a pragmatic approach. Just because the hon. member referred to the statement made by the Chief Minister, the Chairman said that it would be better to refer to it when the Chief Minister is here.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Should he wait for that?

MR. CHAIRMAN.— It will be an occasion for him to refer to it.

SRI S.M. YAHYA.—The Resolution has been passed, and we cannot goagainst it. Let the hon member talk about it and we will hear him.

4-30 P. M.

SRI B. B. SAYANAK.—The Chief Minister while addressing a gathering at Dharmasthala has told that by accepting the Mahajan Commission Report we will be losing more land and that is why *status quo* should be maintained. In one paragraph he has stated that this

issue will not be solved by the Maharashtra and Karnataka States and that Centre should take up the responsibility under article 3 of the Constitution of India to solve this problem. We are also saying that this question cannot be solved by the two Chief Ministers.

MR. CHAIRMAN.—I have already suggested to the hon'ble member that he can discuss this point at a time when the Chief Minister will be present in the House. Everybody is anxious to know what it is. I appeal to him once again to raise this subject on some other occasion. He may now switch on to other subject.

SRI B. B. SAYANAK.—Mr. Chairman, this border dispute is pending for the last 22 years. During this long period of 22 years several general elections were fought. The Congress and the Janata never set up candidates against the Maharashtra Ekikarna Samiti. The Congress (I), Janata, Kannad Chalavaligararu has set up one candidate against me in Belgaum to defeat me, my constituency was bifurcated but I was elected by a margin of more than 12,000 votes. I ask this Government what right they have over Belgaum City; for the last 22 years, you were defeated. For Belgaum Taluk there was a Taluka Board Election, out of 19 seats the Maharashtra Ekikarna Samiti won 12 seats. Today the Taluk, Board is in the hands of Ekikarna Samiti. Out of 4 Town Village Panchayats Election, we have won 3 Town Panchayats. You are not respecting the wishes of the people of Belgaum. According to article 3 of the Constitution, it is the responsibility of the Central Government to solve this border dispute. we do not want to live in Karnataka. I request the Central Government to take immediate action to solve this border problem.

SRI P. RAMDEV.—May I know whether the elections were fought on the basis of border dispute?

SRI B. B. SAYANAK.—The elections were fought on the basis of border issue only.

Our Finance Minister in his budget has repeated half a dozen times about improving the lot of weaker sections. I want to ask the Finance Minister why he has not bestowed his thought for the construction of houses for the poor people living in Gangawedi Wadar wadi in Belgaum City. These people have not been given any justice. They are living in huts in Belgaum. This being so, how can the Government claim that they are the champions of the weaker sections.

About the support-price for the products of the agriculturists no mention has been made in the budget speech. they think of giving D. A. and overtime allowance to the Government servants wherever this is increase in the cost of index. These agriculturist will be working day and night in the field but there is none to hea-

their grievances; sky is the shelter for them. Ten sides on their walls. Government is not anxious to give them support-price for their products. The Maharashtra Government has taken up the cause of agriculturists for getting them the support-price with the Central Government. But the Karnataka Government is silent on this vital issue.

SRI S. M. YAHYA —I may bring to the notice of the Hon'ble Member that it is not the Maharashtra Government which has taken up the cause of agriculturists but it is Sri Devaraj Urs who raised this issue at the National Development Council for the first time. I shall try to distribute the speech of our Chief Minister which he delivered at the NDC.

SRI B. B. SAYANAK —I thank the Hon'ble Finance Minister for correcting me. I request the Government to take immediate action to get support-price for the agricultural products. Our Belgaum Agriculturists started an agitation and stopped the movement of vehicles 'roste roko movement'. These agriculturists numbering about 1200 were arrested and sent to jail for two days. This is the punishment which our agriculturists got for their just demands. I know when the Congress-I members offered satyagraha on the 22nd December 1978, they were offered tea and they were sent to their homes in police vehicles.

The Government is talking much about the land reforms but I do not hear anything in my area. Out of five Ekikarana Samiti members, only Sri N. B. Sirdesai has been given a chance to serve on the Land Tribunal but others are not given a chance. This time not a single MLA from Belgaum Taluk is given a chance to serve on the tribunal. In Chikodi Taluka, when Kadam was the MLA he was given a chance in the tribunal but this time Sri Chavan is given a not chance. The Government has given chances to the congress-I members. You have done this with a view to secure more votes. This is not a correct method.

In Khanapur, Sri Malagi who is not a Harijan has been nominated on the Tribunal on the ground that he is a SC. But he is not a SC man but a Muslim who has married a Harijan lady. He is a retired Sub-Inspector. He is demanding money from the tenants.

MR. CHAIRMAN.—It is not proper to make an allegation against a person who is not a member of this House. You should give notice prior to making any allegation so that the Government will come prepared to answer your question.

Regarding the unemployment problem, Mr. Naidu also congratulated our Prime Minister for his statement that he would solve within ten years. But some graduates are appointed in Municipalities

and Corporations. They are being paid Rs. 150 only. Even out of that amount, some officers are asking Rs. 50 from th-m. Is this the way? The Government must take proper action in such cases.

Regarding P.W.D., last year, our Hon. Minister has said that all those temporary people will be absorbed and made permanent. But up-till now, the P.W.D. Minister has not taken any decision in respect of those temporary people though they are serving in the department for more than 20 years and some of them are going to retire within one or two years. Therefore, I request the Finance Minister to convey my views to the P.W.D. Minister and do justice to the temporary staff who are working in the department.

Regarding the roads, our P.W.D. Minister has convened a meeting of MLAs of our District to discuss about the roads work etc. The Minister after discussion taken up works of places which belong to Congress (I) constituency but not of others. Though he has discussed with my friend Mr. Chavan, not a single road has been taken this year. When he asked, the Minister says that there is a shortage of funds. Because we are in the opposition, you are not going to take up works in our area. Is this the justice you are doing to the opposition?

There is a village called 'Kadoli' which is four miles away from the city. The road is only nine feet. Only one vehicle could pass through that road. The Governor has also visited that place and said that it was a narrow road. I request the Government to widen this road early. Similarly, the road from Panaji to Belgaum has to be improved. There is another place called Kankumbi where the road condition is worst. The Government has not taken any initiative to improve the road. So also the roads of Khanapur and Belgaum Taluks are in very bad condition. Not a single bridge work has been taken up. Government says that they are constructing bridges. Therefore, I request the Government to construct bridges where it is urgently required. Because of this, every fortnight there will be accidents and one or two people will be dying. Therefore, you should take up the bridge works on this National Highway No. 4 A near Khanapur.

Regarding education last year 23.13 crores have been provided. You have increased by another crore this year. But what is the quality of the education? It is very very poor. Now the SSLC examination is going on. But what the boys are doing? They are only copying from the books. Is this the way we are giving education to the students? This is not correct. We must do some good in this field. We don't want to increase quantity in education; We must increase the quality. There are no school buildings in Belgaum. There is

no sufficient buildings for Urdu and Marathi boys there. In this connection, we have taken a 'Morecha' and requested the Deputy Commissioner of Belgaum to construct more school buildings at Belgaum. There, in one room of 12" x 15" they are putting 120 boys to give education. Two teachers are teaching for them. When such is the condition, how can we expect quality of education?

Regarding the midday-meal, you are giving only in Bangalore and other cities. But in Belgaum, there is no midday meal scheme at all. Further, in Maharashtra they have dropped this 7th Standard Examination. Why can't Government also drop it here? Because of this examination nearly 50-60 % boys are discontinuing education after that examination. Are you going to do any thing for these people who are discontinuing their education. You are generous enough to give free education to the children whose parents income does not exceed Rs 3,600. But who is getting benefit out of it? Only the rich people who have got access and influence in Tahsildar's office could get the benefit. Therefore I request the Government even putting more education cess, make the College education free.

Then what about capitation fees in Engineering and Medical Colleges? There is no check over this. Regarding this capitation fee, when Mr. H. M. Channabasappa was the Health Minister, he has categorically assured on the floor of the House that the Government would take over the Medical Colleges. After two or three years, though the Government is doing some good things, what is the reason for not taking over all these private medical colleges? There is no private medical college in Maharashtra. The expenditure under Health and Family Welfare Services is estimated to be of the order of Rs 58.83 crores. In Belgaum hospital, the operation theatre was closed for three months and there is no medicine. What is the use of spending Rs 58.83 crores on Health? You are not doing justice to the poor people. 'If I go to the Civil Hospital, I must die there; therefore, I don't want to go there'. That is the fear of the public. Regarding the Kannada language Examination, Kannada is my sister language. When the Maharashtra-Karnataka border dispute is pending, I request the Government not to impose Kannada in Marathi Schools. You have stopped increments and promotions of Government servants. An official by name Ambivadi was appointed as a clerk and he was promoted as a Sub-Inspector; from 1974-79 he was holding charge of Inspector. He has passed all the other examinations but because he failed in Kannada examination, he is reverted as Sub-Inspector. Is this justice to those people? You may stop increments. He has been reverted because you are prejudicial to the Marathi men. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ.— (ಮಾಲಾರಂ) :— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೯೭೯-೮೦ ರ ಆಯವ್ಯಯ ವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ನನಗೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ವರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವಂಥಾದ್ದು. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು ನಾಮಾಂಕಿತವಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರಾದರು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಅವಿದ್ಯಾಪಂತ್ರರಾಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಳವೇ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನತೆ ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯೇ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂಥ ವಿಷಯ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹೊಸದ ಸಲ ನಾನು ಬಡ್ಡಿ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ರೂಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಯೋಜನಾಧಾರಣೆ ಅಗ್ಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೋ ಏನೋ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸಿಪೆಂಚ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಂದು ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಕೂಲಿನವರು ಒಂದು ಮೈಕ್ರೋ ಸ್ಕೋಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಮಕ್ಕಳುಗಳು ಕಾನ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೊಂದರೆ ನಾವು ಕಾನ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದೆಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸೆನೆಟ್‌ನವರು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಸೆನೆಟ್‌ನ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಸೆನೆಟ್‌ನವರು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ಗೆ ವುನ್ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ೫೦.೮೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಮಿರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವಾಗಿ

ತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕಾಂಪೌಂಡರುಗಳು, ನರ್ಸ್‌ಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಇವರ ಸೇವೆ ಸದಾ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರುಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೃತ್ತಿ ತೆಗೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ಸಲ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲಾಯರ್‌ಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ೬೦ ವರ್ಷದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಈ ತೆಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ೬೦ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿರುವವರು ೨೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಲಾಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಆದಕಾರೂ ಲಾಯರ್‌ಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂಬುದು ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೬೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವವರೇ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಹೊಸಬರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದಾಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಸ್. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಯತಿರಾಜಲಾಲ್‌ಯವರು ಸುಂದರಸ್ವಾಮಿ ಇಂತಹವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ತೆಗೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರೂ ಇಂತಹವರಿಂದ ೫೦ ರಿಂದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ನಾಯಡು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವೊದಲು ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ೫ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ೨೫೦೦ ಬಸ್‌ಗಳು ರಿಪೇರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಹೊಸದಾಗಿ ೮೦೦ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ೨೬ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ರೂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಈ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೮ ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಡಬೇಕಾದ ಬಸ್ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಉರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಬಸ್ ಹೊರಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಲುಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಡಬೇಕಾದ ಬಸ್‌ನ್ನು ಒಂಬತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ವೊನ್ನೆ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಬಸ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಓಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಕನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಕೇವಲ ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೂ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೭೫ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು

ಡಿಸ್ಟ್ರೀಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ೫೨ ಎಕರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನನ್ನು ಸಹ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರೀಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ್‌ಗೇಜ್ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವಿದೆ, ನಿ ರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಅಂಥ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಬಾರ್ಡರ್ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯಾವೆಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರೀಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರ ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗ ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಜನರಿಗೆ ಸರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಜನರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಿಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ (ಬೆಳ್ಳಾವಿ) — ಸ್ವಸ್ವಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಲದ ಆಯಾ ವ್ಯಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಏಳಿದಂತೆ ಆದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳೂ ಬರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಅಶಾಫ ವೆಯಿಂದ ಇದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ನ್ನಾಗತ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಒಂದು ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತರಾತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು ಕೆಂಪುಟೋಟಿಯ ಎರನ್ನು ಕಳೆಹಿಟಿ ಬಿಳಿಟಿಗೊಟಿಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಡೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ರೈತರು ಇನ್ನೂ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ ೭೦ರಷ್ಟು ರೈತರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಈ ದೇಶದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ. ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೂಳೆ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ ? ಅನ್ಯಥಾತೋ ಸುಖಿ ನೋಭಮತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ರೈತರ ಗತಿ ಇಂದು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಶೇಕಡಾ ೭೫ರಷ್ಟು ಇರ ವಂತಹ ರೈತರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪುಗಲಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಮೊದಲು ರೈತರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ೧೦ ಸ ಎರಕ್ಕೋಡಿಮೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸ್ಪಾಂಪ್ ಡ್ಯಾಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ತು. ರು.ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೭೯ರಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಅದರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅವರು ೧೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಸ್ಪಾಂಪ್ ಡ್ಯಾಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸರ್ಕುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರು. Can we expect that a farmer who is having two acres of land and who is taking Rs. 5000/- as a loan to pay the stamp duty ? Is it fair on the part of the Government to ask them to pay the stamp duty on that loan amount ? ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲಿ ಉನ್ನತಿಯಾಗಲಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಒಡ್ಡಟ್ಟನ್ನು ಹಂಜನರೆ ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಐದು ಹೊಂಬಳಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಂಜನಗಿರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ಹಂಜನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನ್ನದ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆಯೇ ? ಓದ ಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆಯೇ ? ತೋರಿಸಿ. ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಒಪ್ಪು ಹಂಜನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಹಂಜನನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಷಮ ವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅಂತಿಮರಗಳ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಡ್ಡಟ್ಟ ಎಂದರೆ ಬರೇ ಕೂಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಹೊಸದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಸಮಾಜವಾದದ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಏನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜುಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಗರಿ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಡಿಮಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲಾ ಆಧಿಗಾಂವಿಕಳೇಡನೆ ಕುಳಿತು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹತ್ತಾರು ಸೋಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ದುರಾಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಹಣ ದುರಾಪಯೋಗವಾಗದ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸೋಸೈಟಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡಿ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ರೈತನಿಗೆ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೋಸೈಟಿ ಮೂಲಕ 2,000 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊನೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಅಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ 2,000 ರೂಪಾಯಿ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಡಿಮಾಂಡ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಶೇಕಡ 10 ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಶೇಕಡ 5 ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಏತಕ್ಕೆ? ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಜನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಜಾಮ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಡೋಬಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಮ್ಮಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಒಡಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಇವತ್ತು ಟೌನ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಅವರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕಾಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರು ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನಮಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಬಂದೂಕರ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಬಿ.ಇ. ಓದಿರತಕ್ಕವನಿದ್ದಾನೆ. ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನಿಗೂ ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ವಿಮ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿರೂಪು ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಾಲಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕ್ಲಾಸುಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೂಂ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಹೋದ ತಿಂಗಳು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಕಂಡು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಒಳಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಳೆದ ಮಾಸವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಕ್ಲಾಮ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾಧಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ತೋಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಧುಗಿರಿ ತಲ್ಲಾಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಜನರು ಪಂಚಪುಸ್ತುತ್ವಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ ಆದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವರು ಏತಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ? 20 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಗಾಲ್ಫ್‌ಹಳ್ಳಿ, ಮುಸನಪಾಳೆ ಮತ್ತು ಅಗ್ರಹಾರ ದೊಡ್ಡ ಯಾಸಗಿಹಳ್ಳಿ ಈ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದವಸಧಾನಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅರ್ಧಮೈಲಿ ದೂರ ರಸ್ತೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆ ಊರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದು, ಈ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿಂಗ್ ಅವರು ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 50 ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಒಯ್ಯಾಂತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವರೂ ಸಹಾ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ,

ರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ೩೦೦ ಕೋಟಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ಇವರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ರೈತರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದರಷ್ಟು ಇರುವ ಹಳ್ಳಿ ಜನರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ರೈತನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವೇಕೆ ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೇಕು ಇವತ್ತು ರೈತ ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ರಾಗಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ ೬೦ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಭತ್ತ ೯೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ರೈತನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆದಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಒಂದು ಪಲೇನೋವಾಗಿದೆ, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಮೂಗಿಗಿಂತ ಮೂಗಿನಂತೆ ಭಾರ ಎನ್ನುವಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೋಸ್ಕರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಈಚಿನ ೯ ವರ್ಷಗಳ ಒಡ್ಡಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಹೆಸರಿನ ಕೆಲಸವನ್ನೂ, ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಗೋರಾಕುಂಟೆಯೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೆ ೭೫ ರಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಹರಿಜನಗಿರಿವರೆದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸತತವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಾಗುವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರಾಕುಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಫಾರ್ ವೈಸರ್ ಇಂಜಿನ್ಯರ್, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮನ್ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾನು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಕೆಂಟ್ರಾಲ್‌ರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ ಪತ್ರ ಬರೆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬೇರಾಕುಂಟೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ೭೫% ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇವೆ. ಅವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ನಾ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಚಾರಕ, ನಮಣೆ, ಸಜ್ಜೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹುಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಕಂದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಾಗದವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಕೆರೆ ಮಂಜೂರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಂಟ್ರಾಲ್‌ರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆ ಕೆರೆ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತದೆವೆಂದರೆ ನಾವ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಂಟ್ರಾಲ್‌ರ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆವೇ? ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ದೋಷ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದವರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲ್ವೆಕ್ಯೂಷನ್‌ರ ಒಂದು ದಂಡನ್ನು ತೆಗೆದಿಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಔದ್ಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ ಆರ್.ಗಂ.ಅಮರ ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳಗೆ ವಿನೋದವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶ ಅಮೋಘತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಠೀಕೆಯಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಪುಡಾರಿಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾರೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮತ್ತು ನಾವೂ ಬದುಕಬೇಕು, ನಮಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಅಭಿಷೇಕನೂ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದುವರಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ಹೊರವೇಶದಿಂದ ಬಂದುವರಲ್ಲ. ಅವರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದವರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೇ ದುಡ್ಡು ಬಿರ್ಚ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನೇ ಬದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ೧೮ ಮೈಲಿಯಿಂದ ಹೆಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಗರ್ಭಿಣಿ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೆಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ೨೦ ಮೈಲಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದರೆ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಪಾಪ ಆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದುಕೊಟ್ಟಾನು. ನೀವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಳಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಎಲ್ಲಾ ಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಎರಡು ನಾನೂ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಮೂರು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಬಿತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಂದೇ ಬಂದು ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ೯೦-೧೦ ಹುದುಗರು ಎದ್ದು ಬ್ಯಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಪುಂಡಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷ್ಣಮಠಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ. ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹರಿಜನರು, ವಕ್ರಲಿಂಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮುಂತಾದ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಡಿಮೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಮಾನು ಆದಕಾರವಿಲ್ಲ. ನೂರಕ್ಕೆ ೫೭ ವರ್ಕಾಂಟ್ ಬನು ರೈತಮರ್ಗದ ಜನ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗದ ಹೊರತು ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯ, ನೀತಿ, ನಿಷ್ಠೆ, ನಿಷ್ಠೆ ಇರಬೇಕು. ನೀವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ, ಅವು ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಂದೇ ಹೋದರೆ ರೈತರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರವಾಗದ ಹೊರತು ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಬಂದಾಗ ನಾನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಆಫಾರ್‌ಸೈಟೆಷನ್ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಏನು ಟರ್ನ್ ಬಂತು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬಂತು, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಡುಡ್ಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೊಫ್ಟ್ ಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಿಪ್ಲೈ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿ. ಕಡಿಮೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕೇಳೋಣ. ದೋದಸಾರಿ ೧೧ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ. ದಿವಾಳಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಕೆಂಗೇಗೌಡ (ಚಾಮರಾಜ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಆಡಳಿತಪಕ್ಷ ಏನೇ ವಿಷಯ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ

ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾತು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು, ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಪುಟ ಅರದಲ್ಲಿ ಬಂದೆಂದು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ತ್ತೇನೆ.

“ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವ ವಿಕಾಸವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ದ ಮತ್ತೂ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗ ವರಿಗೆ ಒಂದು ಕನಿಷ್ಠ ವುಟ್ಟಿದ ಜೀವನೋಪಾಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯ ವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಕಾಸದ ಮಾನವ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸು ತ್ತಿರವಾಗ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಶಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬುದ್ಧಿ ಮತಿಕೆಯ ಕ್ರಮವೆನಿಸಲಾರದು. ಈ ಗೃಹ್ಣಿಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ನೂ ಭಾರೀ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ”.

ಈ ನಾಲ್ಕಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಏನು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನಿಜ ವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಂದೇ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ಸಿವ್ ಲಾ ಅಥವಾ ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಂದು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜನ ಅಷ್ಟು ಜನ ಅವರಿಂದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯು ತ್ತಾರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ, ಪೇಟೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅದು ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಏಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು, ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ವೈದ್ಯರ ಸೌಲಭ್ಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ; ಹೆಚ್ಚು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಬಂದಾಗ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ವಾಸಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಶಸ್ತ್ರಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪುಟ ೯ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

“ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಭೂಧಾಖಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ವರಿಸುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮಿತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ೧೯೭೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು”.

ಇದನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಯಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂತ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇವೆ. ಆದುದ ರಿಂದ ತಾವು ಅವರುಗಳಿಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡು ವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಯವ್ಯಯ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶಿ-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಪೇಜ್‌ನಿಗಿರಿ “ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುದೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರಕಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಕಡು ಬಡವರಿಗೆ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಇನ್ನು ನಿಲುಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ‘ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ’ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅಥವಾ ಯಾರು ೨,೪೦೦ ರೂ.ಗಳ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪನ್ನವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ದೀನ ದಲಿತರ ಪರವಾಗಿ, ಕಡು ಬಡವರ ಪರವಾಗಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆಯಾದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು ೬-೭ ಗಂಟೆಗೆ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು, ಕೇವಲ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಗಿಟ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ದೀಪ ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಉರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಅಭಾವವನ್ನು ಸಹ ತಾವು ನೀಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಟ್ಟಿರತೆ ಆಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣೆರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಕಡೆ ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂ ಕ್ಷಿಯರನ್ನ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡುವೆವಾದರೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಅತಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು ಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ವಂ ಪ್ರಿವೆನ್‌ಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಂತ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಸ್ವಂ ಕ್ಷಿಯರನ್ನ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಸ್ವಂ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷಿಯರ ಅದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿ ಹೋದೀತು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂ ಪ್ರಿವೆನ್‌ಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು ಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಧೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಲಿ ದೊರೆಯದೇ ಇರಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಯೇ ತಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಇದೇ ತರಹ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಲವು ಮುಗಿಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಆರಂಭವಾಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವರಾಹಿ ನದಿ, ಕುನಿ, ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ, ವರಾಣಾ ನಾಲಾ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಮುತ್ಸದ್ಧಿ ತನ ವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಮೇಜಿ ಸೂಚಿಸದೇ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಡಿ. ಎ. ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೈಜ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್‌ನಂತೆ ಡಿ ಎ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೂ ಕೂಡ ತಮಗೂ ಡಿ ಎ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳವರ ಅಧಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡದೇ ಆ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖಿನ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೩೧೧ ರಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಕೇಂದ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಡಿ ಎ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ‘ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ’ಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ

ಶ್ರೀಯರ್ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌ-ದರಿಗೆ ಏನು ಡಿ. ಎ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಪಡೆಯ ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Relaxation of Shortage of Attendance to College Students for purposes of taking up examination.

† SRI C. M. ARMUGHAM (K G.F).—I had made a request that I would raise an important issue when the Hon. Minister for Education is present. This is an issue concerning the students of Karnataka. Lakhs of students will be sitting for examination commencing from tomorrow. Some of the students who are not regular in attendance owing to illness or otherwise, were not informed in time about the shortage of attendance to sit for the examination. In fact these students have paid fees and some of them have produced medical certificates but the college authorities are not recognising these certificates. According to rules they should have informed the students one month before the examination. Thousands of students are seeking permission of Principals of colleges. Last year the Hon. Minister was kind enough to issue an order. Now Sir, though it is late I request the Government not to deprive thousands of students from taking the examinations, and issue an order directing the colleges that such of the students who have shortage of attendance in two subjects be permitted to sit for the examination tomorrow.

SRI S. R. BOMMAI (Hubli).—Today a number of students came and met me. The officers are following the rules. They are right. When there is even half a per cent shortage such students are not admitted. Legally and technically the officers are right. But during this year because of some abnormal situation the students could not go to the colleges at all. The colleges were working on some days but students could not go because there were no buses; sometimes there was strike, rioting, etc. All these things were there.

Sir, our Education Minister was kind enough to allow student with 33 per cent attendance to take up the examination last times. This time also I would request him to relax the rules and permit such of the students where the percentage of attendance is 2, 3 or 5 per cent less to attend the examination. I do feel that it is not a good practice to permit students to absent themselves. Number of concessions have been given to our youngsters. The examination commences tomorrow, and the students are waiting outside to know the decision of the Government. I have asked them to wait because I was confident that the Education Minister would be sympathetic. We have seen that many a times such students have passed and some who